GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACȚIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA:
BRAȘOVŬ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE ḌI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe șése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România și străinătate:
Pe anŭ 36 fr., pe șése lunĭ 18 fr., pe trei lunĭ 9 francĭ.

ANULŬ XLVIII.

SĔ PRENUMERĂ:
la poște, la librării și pe la dd. corespondențĭ.

ANUNCIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 73. — *Lunĭ, Marțĭ 2 (14) Aprilie* — 1885.

Nou abonamentŭ
la
„Gazeta Transilvaniei.“

Cu 1 Aprilie st. v. 1885 se începe unŭ nou abonamentŭ, la care învitămŭ pe onorații amicĭ și sprijinitorĭ ai fóiei nóstre.

Prețulŭ abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria:
pe trei lunĭ **3 fl.**
„ șése „ **6** „
„ unŭ anŭ **12** „

Pentru România și străinătate:
pe trei lunĭ **9 francĭ**
„ șése „ **18** „
„ unŭ anŭ **36** „
} în aurŭ séu în hârtiă cu adausulŭ agiului.

Rugămŭ pe domnii abonențĭ, ca sĕ binevoiască a-șĭ reînoi de cu vreme abonamentulŭ, ca sĕ nu se întrerupă espedițiunea ḍiarului.

Administrațiunea „Gazetei Transilvaniei“

Brașovŭ, 1 (13) Aprilie 1885.

Mare sensațiune a produsŭ în Europa scirea despre încăerarea dela 30 Martie n. la rîulŭ Kușk între trupele rusescĭ și cele afgane. Surprinderea a fostŭ cu atâtŭ mai mare, cu câtŭ cabinetulŭ rusŭ până în momentulŭ din urmă a asiguratŭ, că nu voesce rĕsboiu.

Cabinetulŭ englesŭ îșĭ dă tóte silințele sĕ resolveze cestiunea afgană pe cale pacînică, dar după cele ce s'au petrecutŭ se pare că Rusia este hotărîtă a se folosí de momentulŭ favorabilŭ și a silí pe Anglia la lupta decisivă pentru dominațiunea în Asia.

Incă nu este cunoscutŭ rĕspunsulŭ ce l'a datŭ guvernulŭ rusescŭ la depeșa din urmă a cabinetului englesŭ, dar se ḍice că d-lŭ de Giers aștéptă mai ântêiu deslușirĭ dela generalulŭ Komarov și că până îĭ vorŭ sosi acestea vorŭ mai trece încă douĕspreḍece ḍile. Deocamdată ministrulŭ Giers s'a mărginitŭ de a esprima fața cu trimisulŭ Angliei, în numele sĕu și alŭ Țarului, părerea de rĕu pentru incidentulŭ nenorocitŭ dela rîulŭ Kușk și totodată a esprima speranța că prin acésta negoțiările asupra delimitărei granițelorŭ afgane nu vorŭ fi întrerupte.

Se nasce însĕ întrebarea, că óre ministrulŭ Țarului nu voiesce sĕ câștige numai timpŭ prin asemenĭ demersurĭ? Trupele ruse, susțînŭ Englesii, au comisŭ o crimă în contra convențiunei anglo-ruse prin aceea că au atacatŭ pe Afganĭ, de aceea tóte foile din Londra pretindŭ într'unŭ glasŭ, că „Rusia trebue sĕ desavueze fapta lui Komarov“, dacă este ca bunele relațiunĭ între ambele state sĕ se stabiléscă. Rușii se pare, că la tóte se gândescŭ, numai la aceea nu ca sĕ dea o asemenea satisfacțiune Angliei. Din contră Țarulŭ, după scirile cele mai nouĕ, a felicitatŭ pe generalulŭ Komarov lăudându-lŭ și trimițêndu-i o înaltă decorațiune.

Cabinetulŭ Gladstone se află într'una din cele mai penibile situațiunĭ, căcĭ nu mai póte cedá în acestŭ conflictŭ fără de a se face de rîsulŭ lumei. Anglesii sêmtŭ, că au fostŭ păcălițĭ și de aceea trebue se persiste în cererea ca sĕ li sĕ dé o satisfacțiune órecare, căcĭ de nu se va întêmplá acésta este amenințatŭ chiar prestigiulŭ englesŭ în Asia și popórele de acolo vorŭ începe a crede, că Rusia este mai puternică decâtŭ Anglia.

Credin[illegible] generală nu [illegible]

tanicŭ, ci în tótă Europa este, că Rușii au provocatŭ cu intențiune conflictulŭ în Asia. Guvernulŭ britanicŭ până acum mai multŭ numai a demonstratŭ cu pregătirile de rĕsboiu, de aicĭ încolo trebue sĕ le iea în seriosŭ. Ba a mersŭ unŭ pasŭ și mai departe d-lŭ Gladstone și pregătesce rĕsboiulŭ nu numai în Africa ci și în Europa, vrêndŭ a câștiga alianța Turciei în schimbulŭ unorŭ concesiunĭ însemnate în Egiptŭ ș. a.

După alții cabinetulŭ din Londra șĭ-ar da silințe de a dobêndi unŭ feliu de neutralisare a cestiunii orientale pentru casulŭ unui rĕsboiu cu Rusia în Asia, învitându tóte puterile sĕ iea sub scutulŭ lorŭ starea actuală a imperiului otomanŭ.

Faimele de feliulŭ acesta dovedescŭ câtŭ de marĭ și periculóse potŭ fi consecințele unui rĕsboiu eventualŭ anglo rusescŭ în Asia, chiar și pentru Europa. Dacă nu va succede a găsi unŭ modŭ onorificŭ de împăcare, rĕsboiulŭ va și isbucní cu tótă furia și întréga pressă europénă este numai de-o părere în ceea ce privesce gravele consecințe ce le póte avé și pentru celelalte state europene, ér mai alesŭ pentru Turcia. Faptŭ este și rĕmâne că Rusia sĕ află într'o posițiune multŭ mai favorabilă, decâtŭ a Angliei și lesne póte fi sedusă a se folosí de ea în modŭ radicalŭ.

Ne putemŭ face o ideă despre acéstă posițiune favorabilă a Rusiei, dacă vomŭ avé în vedere, că Afganii, împrejurulŭ cărora se învêrtesce cérta, urăscŭ cumplitŭ pe Anglesĭ și că Emirulŭ lorŭ numai după ce au mâncatŭ bătaie la Pendjeh soldații sĕi s'a putŭtŭ hotărî a se învoi, ca trupele anglese sĕ trécă prin Afganistanŭ în casulŭ unui rĕsboiu.

Judecândŭ după tóte presemnele rĕsboiulŭ între Anglia și Rusia este în ajunŭ de a isbucni și elŭ va trage fără îndoială în vêrtejulŭ sĕu și alte state desnodândŭ din nou cestiunea orientală.

CRONICA POLITICĂ.

Comisiunea de douĕḍecĭ și unu a camerei deputaților din Pesta a primitŭ modificările făcute de camera magnaților la proiectulŭ de reformă cu o maioritate atâtŭ de mare, încâtŭ s'a găsitŭ superfluu în comisiune de a se face cestiune de cabinetŭ. Dar în realitate cestiune de cabinetŭ s'a făcutŭ, pentrucă ministrulŭ Tisza a făcutŭ cestiune personală. Primulŭ ministru s'a îndatoratŭ în fața conducĕtorilorŭ marilorŭ proprietarĭ, că va face sĕ trécă în cameră proiectulŭ de reformă, care organiséză camera magnaților în modŭ oligharhicŭ și că elŭ va rĕmâné séu va cădé, după cum îșĭ va împliní séu nu-șĭ va împliní mandatulŭ sĕu. Nicĭ vorbă, că docila maioritate din cameră va primí proiectulŭ, numai sĕ nu'i caḍă stăpânulŭ.

*

Relațiunile dintre Anglia și Rusia au devenitŭ fórte încordate în urma luptei dela rîulŭ Kușk între trupele rusescĭ și afgane. Anglia cere, ca guvernulŭ rusŭ sĕ desaprobeze purtarea lui Komarov, guvernatorulŭ Turchestanului, revocându-lŭ din postulŭ sĕu. Dar după cum spune o telegramă din Londra, în cercurile rusescĭ de acolo nu se crede că guvernulŭ rusŭ va da Angliei acéstă satisfacțiune. Ḍiarele ruse și germane susținŭ, că Komarov 'și-a făcutŭ datoria, deórece Afganii au înaintatŭ din posițiunile lorŭ în contra învoielii ce se stabilise. Ministrulŭ englesŭ Gladstone e fórte mâhnitŭ de desamăgirea ce i-a pregătit'o Rusia. De asemenea întréga presă englesă consideră procedarea Rusiei ca unŭ casu[illegible] ca acésta sĕ 'șĭ céră [illegible], altglia e în tractare, după cum se spune, cu Turcia ca acésta sĕ lase flota englesă a trece în Bosforŭ; dar »Kreuzzetg.« anunță, că Pórta respinge orĭ ce propunerĭ de felulŭ acesta, voindŭ a rĕmâné neutră. — »Daily News,« care vede o împăciuire numai în desaprobarea procederei lui Komarov, ne dă următórele amĕrunte despre puterea armată a Emirului din Afganistanŭ: armata numĕră 61,500 de ómenĭ, dintre carĭ 45,400 infanteriă și 16,100 cavaleriă; numĕrulŭ tunurilorŭ e de 222. Aceste trupe suntŭ împărțite în patru armate, dintre carĭ cea mai tare de vr'o 26,000 ómenĭ cu 106 tunurĭ se află în provinciile centrale cu capitalele Cabul și Candahar. In Herat suntŭ 7000 de ómenĭ cu 38 tunurĭ, în Taht-i-Pul 12,000 ómenĭ cu 42 tunurĭ, în Maimene 3000 de ómenĭ. Balkh are o garnisónă de 1500 infanteristĭ, Dșellalabad 1800 infanteristĭ cu 6 tunurĭ și Ghazna 1600 de ómenĭ totŭ cu 6 tunurĭ. In Saripul, Badakșan, Kunduz, Khiftan și Varnan se află cu totulŭ 800 de ómenĭ cu 24 tunurĭ.

*

Preliminariele păcii între Francia și China s'au subscrisŭ. Punctele principale ale preliminarielorŭ suntŭ următórele: Inimicițiele încetéză cu ḍiua de 10 Aprilie n.; la 20 Aprilie trupele chineze începŭ evacuarea Tonchingului, așa ca la 20 Aprilie sĕ trécă îndĕrĕtŭ granițele imperiului cerescŭ. Până la ratificarea păcii definitive Francia esercită dreptulŭ d'a visita corăbiile puterilorŭ neutrale, ca sĕ nu trécă contrabandă de rĕsboiu și nicĭ orezŭ. Golfulŭ Peceli îlŭ ține blocatŭ, ca sĕ împedece aprovisionarea Chinei nordice. In fine trupele francese rĕmânŭ pe insula Formosa și pe insulele Pescad[illegible] va încheiá pacea. Francia renunță la o[illegible] de rĕsboiu, dar familiele jertfelorŭ dela [illegible] pensiunĭ. Afară de acésta China va înche[illegible] o convenția comercială, mai favorabilă Fran[illegible] celelalte puterĭ. Pacea se va încheiá definitivŭ [illegible] séu la Peching, îndată ce se va publicá dec[illegible] vacuare.

Procesulŭ din Deva
V.
Cuvêntulŭ de închidere alŭ d-lui I. Pa[illegible]

Frațilorŭ!

După ce am terminatŭ lucrarea nóstră și [illegible] amŭ luatŭ hotărîrea acum cunoscută tuturorŭ, [illegible] ca sĕ ne depărtămŭ din acestŭ locŭ. Inainte de [illegible] despărțí frațilorŭ, nu potŭ sĕ nu vĕ mulțămescŭ p[illegible] ostenéla ce v'amŭ făcutŭ, dar și mai multŭ pentru [illegible] tarea ce ațĭ doveditŭ sub întregŭ decursulŭ adun[illegible] Străinulŭ, care numai din auḍire cunósce pre popo[illegible] românŭ, décă din întêmplare ar fi fostŭ de față în a[illegible] narea nóstră, îndată ar fi sciutŭ că se află în sênu[illegible] poporului românŭ blândŭ și seriosŭ. Vĕ mulțămesc[illegible] încă odată pentru acéstă purtare démnă, prin carea stră[illegible]inilorŭ le-ațĭ arătatŭ, că poporulŭ românŭ este destulŭ de seriosŭ și scie sĕ însufle respectulŭ cuvenitŭ, éră nouĕ ne-ațĭ făcutŭ o adevĕrată bucuriă și mângăiere sufletéscă. Vĕ mulțămescŭ în urmă, că n'ațĭ crutatŭ nicĭ ostenélă, nicĭ spese, ci preste așteptarea nóstră ațĭ venitŭ aicĭ chiar dela marginele cele mai depărtate ale comitatului. Dumneḍeu sĕ vĕ ducă în pace la casele vóstre și sĕ ve țină spre bucuria și fericirea scumpelorŭ vóstre familii!! Cu aceste declarŭ adunarea presentă de închisă. Sĕ trăițĭ frațilorŭ. (Sĕ trăiéscă entusiastice).

VI.
Actŭ de acusațiune.

Nr. 4598/883 Crimin.

Din partea tribunalului regescŭ din Deva, ca forŭ criminalŭ, în causa pentru delictulŭ de agitațiune contra dr-ului Avramŭ Tincu și soțulŭ sĕu, în urma propunerei făcute de procurorulŭ regescŭ, la 25 Septemvre 1883 Nr. 5119, s'a luatŭ următorulŭ conclusŭ:

I. Avramŭ Tincu, născutŭ în Sebeșŭ, locuitorŭ în Orăștia, de 50 anĭ, de religiunea greco-orientală, însuratŭ tata unui fiu, advocatŭ, cu avere, de o[illegible] altă, nepedepsitŭ: pentru delictulŭ de [illegible] în contra naționalității maghiare, [illegible] alinea a doua a condicelui [illegible] alineei prime a [illegible]

II. Ioane Papiu, născutŭ în Sântŭ-Jacob de pe Mureşŭ, locuitorŭ în Deva, de anĭ 50, de religiunea gr.-ort., tată a patru prunci, cu avere, protopresbiterŭ de o cultură mai înaltă, nepedepsitŭ: pentru delictulŭ de participare la acelaşŭ faptŭ prescrisŭ în § 69 punctulŭ 2 alŭ codicelui penale:

Pre lângă lăsarea lorŭ şi mai departe pe piciorŭ liberŭ şi pe lângă susţinerea dreptului de apelŭ, prin acésta suntŭ puşĭ în stare de acusaţiune.

Li se notifică acusaţilorŭ, că vorŭ avea dreptulŭ, ca în contra acestui actŭ de acusare în restimpŭ de 24 óre sĕ însinue apelŭ, pre care în 8 ḑile 'lŭ vorŭ putea desvolta şi subşterne tribunalului, precum şi a'şĭ alege apĕrătorŭ, ceea-ce prin acésta li-se face cunoscutŭ.

La pertractarea finală, ce se va defige după ce va ajunge la valóre de lege resoluţiunea de acusare, vorŭ fi a se cita:

1. Dr. Avramŭ Tincu, acusatŭ, din Orĕştia, 2 Ioane Papiu, acusatŭ, din Deva; 3. Soos Antal, martore, din Deva; 4. Szőllősy Laj., mart., din Deva; 5. Csürös Ant., martore, din Deva; 6. Miklos Lajos, martore din Deva; 7. Szöts Sándor,*) martore, din Deva; 8 Balomiri János, martore din Deva; 9. Dr. Lazarŭ Petco, martore, din Deva; 10. Balogh Jozsef, martore, subjude reg. din Giógiu; 11. Török Antal, preşedintele scaunului orfanalŭ din Aiudŭ. Vorŭ mai fi a se ceti: atestatele de moralitate şi avere ale acusaţilorŭ, apoi adeverinţa archivului, precum şi raportulŭ, ce este a se procura dela judecătoria reg. de cercŭ din Baia de Crişiu despre înprejurarea, că în contra lui Petru Brana şi soţii Petru Nita şi Petru Rimbaşŭ suntŭ intentate şi puse în cursŭ investigaţiunĭ şi rercetărĭ pentru delictŭ de agitaţiune, avĕndŭ 'a se precisă în raportŭ cu fiecare însinuare când a sositŭ la judecătoriă.

Cercetarea intentată în contra lui Dionisiu Glodeanu conformŭ § 197 p. 1. din cod. penalŭ a fostŭ a se sista, deórece cu nimica nu s'a pututŭ dovedi, că respectivulŭ, pe crtedra din biserică séu în altă adunare, ar fi pronţatŭ cuvinte, ce ar fi ţintitŭ la agitaţiune.

Motive.

Conformŭ datelorŭ obţinute în decursulŭ cercetărei, ţinutŭ în biserica greco-orientală din Deva în presenţa 're-o 2000 de alegĕtorĭ de deputaţĭ, cea mai mare parte naţionalitate valahă—oláh nemzetiségü**), din incidenţi pertractĕrei în cameră a proiectului de lege despre lele secundare, sub presidiulŭ lui Ioanŭ Papiu protobiterŭ greco-orientalŭ, o adunare, a cărei scopŭ ar fi fostŭ: a protesta în contra acestui proiectŭ de lege şi propriamente a da espresiune observaţiunilorŭ lorŭ.

In acéstă privinţă, în urma unei consultărĭ obiective s'a luatŭ unŭ conclusŭ, carele a fostŭ enunciatŭ de cătră preşedinte, — şi cu acésta, fiindŭ obiectulŭ adunărei terminatŭ, ea ar fi trebuitŭ sĕ se disólve.

Insĕ Avramŭ Tincu cu tóte aceste în faţa adunărei, cu permisiunea presidiului, urcându-se la tribună, chiar şi după mărturisirea lui Balomiri Janos, a ţinutŭ unŭ discursŭ, adresatŭ mai multŭ simţemintelorŭ decâtŭ raţiunei, carele întru adevĕrŭ s'a abătutŭ dela obiectŭ, dar carele după acusatŭ a cuprinsŭ douĕ propunerĭ suplemantarĭ şi anumitŭ: a primi de alŭ sĕu memorialulŭ valachŭ din Sibiiu dela an. 1881 şi aprobarea conduitei, observate din partea ḑiarelorŭ române faţă cu proiectulŭ de lege despre scólele medie.

Dar elŭ — oratorulŭ — s'a abătutŭ dela scopŭ, esprimândŭ sub acestŭ pretestŭ astfelŭ de cuvinte şi făcĕndŭ astfelŭ de observaţiunĭ, carĭ, prin enararea unorŭ întêmplărĭ acomodate spre iritarea valachilorŭ în contra naţionalităţii maghiare, au produsŭ agitaţiune.

Anumitŭ: începĕndŭ prin amintirea celorŭ petrecute la 1848 a urmăritŭ evenementele până în ḑilele nóstre ḑicĕndŭ: că n'ar voi a revoca în memoriă întêmplările din acea fatală epocă, décă nu ar vedea cum se petrecŭ lucrurile în ḑiua de astăḑĭ; elŭ este constrînsŭ a afirma, că Ungurii dela 1848 şi până astăḑĭ n'au învĕţatŭ nimicŭ, deórece în camera deputaţilorŭ nu s'a aflatŭ nicĭ unŭ singurŭ deputatŭ, carele sĕ fi esprimatŭ vr'unŭ cuvĕntŭ pentru apĕrarea lorŭ (a Românilorŭ), deşi urmările evenimentelorŭ de pe acelŭ timpŭ ar putea sĕ le dea unu învĕţĕmĕntŭ îndestulitorŭ.

Apoi a amintitŭ absolutismulŭ, când toţĭ de-o-potrivă amŭ suferitŭ, vinovaţĭ şi nevinovaţĭ, dér a afirmatŭ că şi acela a fostŭ mai de suferitŭ, decâtŭ situaţiunea de astăḑĭ, fiind-că acela (absolutismulŭ) nu li-a atăcatŭ limba şi nu a împedecatŭ desvoltarea lorŭ, ci pe acelŭ timpŭ au primitŭ mai multe ajutóre, decâtŭ în era constituţiunei unguresci de astăḑĭ, care se ḑice: liberală.

După aceste revocândŭ în memoriă patentele dela 1854, 1860, 1861, apoi dietele dela 1863 din Sibiiu şi 1865 din Cluşiu, precum rescriptulŭ regalŭ din 1866, a trecutŭ la numirea ministrului unguresců, sub carele a fostŭ creatŭ şi art. de lege 44 din 1868, asupra căruia s'a esprimatŭ astfelŭ, că acela n'a datŭ nicĭ unŭ dreptŭ ci a răpitŭ şi drepturile, pentru carĭ s'au luptatŭ până acuma.

Ca ce felŭ de drepturĭ voescŭ a da Ungurii se constată din proiectulŭ de lege despre scólele secundare carele voiesce a luá şi aceea, ce nu este a Ungurilorŭ, adecă scólele, pe care ei (olachii) le susţinŭ şi pentru carĭ statulŭ nu dă nicĭ unŭ felŭ de ajutorŭ, deşi dela ei încurgŭ marĭ sume de banĭ în visteria statului.

A mai sulevatŭ şi aceea, că cine póte fi îndreptăţitŭ a luá cuiva aceea, ce n'a datŭ; ei dorescŭ, că precum ei (adecă Românii) nu se întindŭ la aceea, ce nu este a lorŭ, aşa nicĭ altulŭ sĕ nu cuteze a luá, ce nu este alŭ sĕu, — ei nu iau ce nu este alŭ lorŭ, dér nicĭ nu vorŭ lăsá nicĭodată ce e alŭ lorŭ.

Ca o consecinţă a proiectului de lege, amintesce absurditatea, că Românii prin acésta vorŭ fi împiedecaţĭ a vedé lumina, şi prin urmare vorŭ rĕmâné îndĕrĕptŭ.

—o—

*) Este de notorietate publică, că acestŭ domnŭ Szöts Sándor parochŭ ev. ref. în Deva, nu înţelege nicĭ unŭ cuvĕntŭ românescŭ, prin urmare, când a fasionatŭ în contra acusaţilorŭ, n'a pututŭ fi în cunoscinţă de causă. Altmintrelea singurŭ a mărturisitŭ, că elŭ numai după gesticulaţiunĭ a socotitŭ că aicĭ a fostŭ o agitaţiune.

**) Adevĕrulŭ este, că afară de martorii acusatorĭ numiţĭ mai susŭ şi încă dóră celŭ multŭ 3 4, ceialalţĭ toţĭ au fostŭ „oláhi«.

Coresp.

Petrecania unguréscă din Cluşiu.

Cluşiu 12 Aprile.

Şovinismulŭ Ungurilorŭ din Ardélŭ şi-a serbatŭ astăḑĭ învierea. Aşa asigură »Ellenzek« ḑicĕndŭ, că pentru creştinătate sĕrbătórea învierei a fostŭ înainte cu 8 ḑile, dér pentru Maghiarimea din Ardélŭ ea este astăḑĭ. „In cele din urmă ne-amŭ deşteptatŭ şi noi,« esclamă numita fóiă, »şi dela „Carpaţii maghiarĭ« pân' la Adria »serbătoresce aḑi cu noi totŭ sufletulŭ maghiarŭ.«

S'a deşteptatŭ aşadér şovinismulŭ. Nu potŭ sĕ numĭ reamintescŭ cuvintele lui Szechenyi, care cu durere se plângea, că a deşteptatŭ pe conaţionalii sĕi pentru peirea lorŭ.

Rivalulŭ lui Szechenyi, fostulŭ dictatorŭ Kossuth Lajos, mai trăiesce şi ca şi odiniórá elŭ îmbărbătéză pe Maghiarĭ a înanta pe cărarea şovinismului periculosŭ şi astăḑĭ. Kossuth a rĕmasŭ consecuentŭ şi de aceea n'a pututŭ lipsi dela »învierea« de aḑĭ. Elŭ a adresatŭ celorŭ ce s'au adunatŭ în Cluşiu, în numele terorismului şi alŭ prigonirei de rassă, o telegramă din Turinŭ, prin care dăruiesce 100 fl. fondului societăţii de maghiarisare, încuragiândŭ ca sĕ lupte pentru recâştigarea tĕrêmului pierdutŭ »în Ardealŭ«, care e mâna dréptă a patriei maghiare, combătândŭ »agitaţiunea distrugĕtóre de statŭ în contra maghiarismului« şi susţiindŭ cu tóte mijlócele maghiarismulŭ.

Tóte ḑiarele maghiare de aicĭ laudă şi preamărescŭ în fruntea lorŭ pe marele patriotŭ, care, precum însuşĭ se subsĕmnă este „fără de patriă.«

Fóia guvernului »Kolozsv. Közl.« ḑice: »Maghiarulŭ făr' de patriă a trămisŭ obolulŭ sĕu pentru reuniunea de cultură maghiară din Ardélŭ. Sfinţi şi binecuvêntaţĭ banĭ suntŭ aceştia. Bĕtrânulŭ, care îşĭ iubesce patria înainte de tóte, ţine că reuniunea nóstră este bună şi este de lipsă. Marele lui cuvinte ne dau putere, ne îmbărbătéză şi ne însufleţescŭ.«

Aşa scrie o fóiă guvernamentală. Cum scriu foile proprie Kossuthiste vĕ puteţĭ închipuì. Telegrama lui Kossuth a fostŭ primită de cei adunaţĭ cu frenetice şi nesfêrşite Eljen-urĭ.

Erĭ Sâmbătă, după améḑĭ şoviniştii au ţinutŭ unŭ felŭ de conferenţă pregătitóre, la care au luatŭ parte vre-o 80 de persóne, mai mulţĭ emisarĭ au făcutŭ cu acésta ocasiune propunerĭ de modificare în statute.

Astăḑĭ la 10 óre a. m. s'a deschisŭ marea adunare »constituantă« de primarulŭ Dr. Haller Ferencz, care era îmbrăcatŭ în vestminte naţionale maghiare. Intre vorbitorĭ s'a însinuatŭ la cuvĕntŭ şi Românulŭ maghiarisatŭ, inspectorulŭ de scóle Moldovan Gergely, pledândŭ pentru statutele reuniunei. O fóiă observă că Moldován a făcutŭ gloriă maghiaronilorŭ. Halal sĕ le fiă! Unŭ órecare Felmery Lajos s'a încercatŭ a dovedi cu date statistice, că Maghiarii din Ardélŭ trebue sĕ agiteze şi sĕ facă proseliţĭ, ca sĕ nu rĕmână îndĕrĕtulŭ Românilorŭ şi sĕ nu fiă înghiţiţĭ de ei.

Proiectulŭ de statute s'a primitŭ. In birou au fostŭ aleşĭ: Dr. Haller preşedinte, Şandorŭ secretarŭ, Hory Bela cassierŭ, Policz notarŭ. In comitetŭ se află 23 membri. S'au subscrisŭ sume însemnate pentru fondulŭ reuniunei. S'au trămisŭ telegrame lui Kossuth, care fù numitŭ »Excelsior« din Turinŭ, ḑicêndu-i-se că: »Dumneḑeu i-a şoptitŭ şirurile telegramei sale.«

In ḑiua învierei şovinismulŭ Maghiarilorŭ ardelenĭ şi-a găsitŭ şi unŭ mântuitorŭ şi acesta pórtă numele de Kossuth.

Gloria in excelsis! **X.**

—o—

SCIRILE ḐILEI.

Primulŭ pasŭ pentru maghiarisare a voitŭ sĕ'lŭ facă reuniunea din Cluşiu luândŭ o hotărîre, ca sigilulŭ reuniunei sĕ nu conţină insemnele Ardélului, care nu mai esistă. Cu tóte astea vulturulŭ Ardélului va figura pe sigilŭ. Semne rele pentru reuniune.

—0—

Suntŭ numiţĭ capelanĭ militarĭ cl. 2-a în reservă: Davidŭ Budoiu, preotŭ alŭ archidiecesei gr. or. din Ardealŭ, Benedictŭ Isacŭ şi Alexandru Rosciu, preoţĭ gr. cat. ai archiediecesei Albei Iuliei şi Făgăraşului.

—0—

Ni se scrie din Sĕcele: Sâmbătă 30 Marte (11 Aprile) petrecurămŭ în mare numĕrŭ la mormĕntŭ rĕmăşiţele pămĕntesci ale meritatului preotŭ capelanŭ şi învĕţătorŭ al şcólei primare române din Tărlungenĭ, Stefanŭ

FOILETONŬ.

Martirii Crucii din ambele Dacii.

(Urmare).

Causa atâtorŭ obstacule ce întêmpinămŭ în calea virtuţii suntŭ patimele ce ne subjugă, cele mai multe productulŭ lăcomiei şi alŭ egoismului, formatŭ din réua crescere şi din lucsŭ. Până când omulŭ nu se va desbrăca de egoismŭ, nu va căpĕta fericirea dorită. Toţĭ dorimŭ binele, dară nu'lŭ putemŭ dobêndi numai cu o simplă dorire, tuturorŭ ne place adevĕrulŭ, dară spinii acestuia ne înţépă patimile şi de aceea nu-lŭ putemŭ suferi şi muncimŭ pe cei ce'lŭ propagă.

Lacrămile familiei sfântului n'avură nicĭ unŭ echo în inima m tirului nostru; elŭ preferà mai multŭ amorulŭ decâtŭ alŭ vieţii şi alŭ familiei sale. »Celŭ ce e tată séu pe mumă mai multŭ decâtŭ pe istŭ, nu este demnŭ a fi mie discipulŭ.« adevĕrulŭ cu buzele, cu fapta însă pré ḑice sfântulŭ spiritŭ: »Poporulŭ a- buzele, éră cu inima este departe prin care putemŭ stârpi patimile cele rele poruncescŭ vouĕ, ḑice Cristŭ, ca sĕ vĕ iubiţĭ unulŭ pe altulŭ.“ Din iubire resultă pacea şi unirea şi din acestea dreptatea şi frăţia. Veni-va timpulŭ, când patimile, ce ne împiedecă aḑi în lucrarea binelui, sĕ fie supuse raţiunii, încâtŭ omulŭ, fiulŭ lui D-ḑeu, sĕ nu mai facă acte de animalŭ, care-lŭ degradă şi-lŭ nefericescŭ: atuncĭ omulŭ viitorului se va ruşina de omulŭ presentului, precum omulŭ presentului se ruşinéză de omulŭ trecutului.

St. Cvintilianŭ, Dada şi Macsiminŭ.

(275—311 d. Chr.)

Junii martirĭ Cvintilianŭ, Dada şi Macsiminŭ erau Romanĭ Dacienĭ, locuitorĭ în Rodostolŭ, cetate a Misiei, fii ai unui cetăţénŭ de aicĭ. In timpulŭ persecutării decretată de Macsenţiu şi Macsimianŭ, aceştĭ sfinţĭ sĕ compromiseră în ochii despoţilorŭ lorŭ ca creştinĭ pentru facerea unei bisericĭ, şi iată cum:

Tatălŭ acestorŭ martirĭ făcuse o bisericuţă creştinéscă pentru puţinii creştinĭ din Rodostolŭ, afară din cetate. Martirii aceştia, înmulţindu-se creştinii, cugetară a strămuta biserica în cetate. După ce se reḑidĭ acéstă biserică, prefectulŭ Tarciniu împărţise spionĭ prin tótă cetatea, ca sĕ afle pe cei ce profesau religiunea creştină şi află mulţĭ creştinĭ, ale cărorŭ căpetenii erau fraţii Cvintilianŭ, Dada şi Macsiminŭ. Prefectulŭ le ordonă sĕ se închine ḑeilorŭ Penaţĭ, dară ei se opuseră ordinelorŭ, despreţuiră idolii şi ameninţările persecutorilorŭ. Atuncĭ, tiranulŭ îi aruncă în închisóre şi nevoindŭ ei a se supune ordinilorŭ prefectului, îi tortură mai multe ḑile, după aceea îi condemnă la mórte; în 19 Aprilie fură esecutaţĭ afară din cetate în loculŭ ce se numia Ozovia. Cadavrele lorŭ le îngropară nóptea creştinii la unŭ locŭ ascunsŭ, unde se aflară rămăşiţele lorŭ după 80 de anĭ de unŭ cetăţénŭ şi se cunoscură după inscripţia de pe o cărămidă. Rĕmăşiţele lorŭ fură duse cu mare bucuriă în biserica din cetate şi numele lorŭ se serbéză în 2 Augustŭ.

Românulŭ din natura sa, unŭ modelŭ de virtute şi de eroismŭ, prin braţulŭ îşĭ apĕră libertatea şi independenţa; iară prin ridicarea de temple mări e, a grăbitŭ întinderea creştinismului între ai sĕi şi printre barbarĭ. Românii creştinară pe Bulgarĭ, pe Ungurĭ, şi pe alte némurĭ. Românulŭ zidi mănăstirĭ nu din bigotismŭ, ci din filantropiă. Acestea institute în timpurĭ critice serveau de fortăreţe, în timpŭ de pace de scóle şi altele. Scopulŭ mănăstirilorŭ la începutŭ a fostŭ nobilŭ şi sfântŭ pentru că ele erau asilulŭ bĕtrâneţelorŭ, alŭ nenorocirilorŭ şi alŭ suferinţelorŭ fisice şi morale, adăpostulŭ vĕduvei, alŭ orfanului şi alŭ scăpătatului; prin urmare mănăstirile n'au fostŭ destinate a fi nisce morminte largĭ, unde sĕ se îngrópe mai multe generaţiĭ fără de nicĭ unŭ scopŭ, n'au fostŭ destinate a fi niţte cuiburĭ de păsărĭ cobitóre şi răpitóre.

Manole, care după unŭ morbŭ fórte scurtŭ şi acutŭ (Tifusŭ abdominalŭ) şi prin urmare împreunatŭ cu multe şi grele suferinţe, a rĕposatŭ Vinerĭ diminéţa 29 l. c. în alŭ 42 anŭ alŭ etăţii, alŭ 19 anŭ ca învĕţătorŭ, alŭ 17 anŭ alŭ fericitei sale căsătorii şi alŭ 13 anŭ ca preotŭ capelanŭ. In Stefanŭ Manole biserica a perdutŭ unŭ preotŭ dintre cei mai zeloşĭ şi scóla una dintre puterile sale cele mai distinse, ér soţia lui unŭ razimŭ, noi unŭ frăţiorŭ, copilaşii tinerĭ fericirea lorŭ. Rĕposatulŭ adecă a lăsatŭ după sine cincĭ copilaşĭ minorenĭ. Posedândŭ dênsulŭ o inimă prea nobilă, unŭ caracterŭ firmŭ, unŭ spiritŭ castŭ şi o iubire sinceră şi nesimulată, elŭ câtŭ a trăitŭ s'a bucuratŭ nu numai de iubirea poporenilorŭ sĕi, ci şi a tuturorŭ acelora cu carĭ a avutŭ ocasiune a veni în atingere. Serviciulŭ divinŭ a fostŭ celebratŭ de 8 preoţĭ Cuvêntulŭ funebru din partea preoţilorŭ l'a ţinutŭ venerabilulŭ preotŭ din Satulungŭ Radu Popea, în care a accentuatŭ între altele chemarea preotului, ér din partea învĕţătorilorŭ a vorbitŭ învĕţătorulŭ din Satulungŭ I. Dariu, care a arătatŭ între altele mai cu deosebire chemarea învĕţătorului românŭ şi greutăţile ce le întêmpină în ea, şi pe urmă a declamatŭ o poesiă acomodată (elegiă de V. Alexandri). Ochii tuturorŭ erau scăldaţĭ în lacrămĭ, carĭ se reuniseră cu lacrămile naturei ce curgeau şiroiu din norĭ chiar pe timpulŭ câtŭ a duratŭ discursurile funebre. Fie-i ţĕrîna uşóră şi memoria neuitată! — D.

—0—

In Galaţĭ se va înfiinţa, ḑice »Posta«, o societate culturală numită »Prutulŭ,« în scopŭ de a înlesni cultura naţională tinerilor românĭ din Basarabia. Ii dorimŭ isbêndă.

—0—

Ḑilele acestea, d. Edgar de Herz a cititŭ Reginei României traducerea germană a piesei »Fontâna Blanduziei.« Maiestatea Sa a promisŭ, că va insistá în strĕinătate, pentru ca opera d-lui V. Alexandri sĕ fie jucată pe scenele germane.

—0—

Unŭ mare incendiu a isbucnitŭ Joi în têrgulŭ Fălciu din Moldova. Incendiulŭ, ajutatŭ de unŭ vêntŭ violentŭ, a ţinutŭ câte-va óre şi a consumatŭ 60 de case. Locuitorii, carĭ în mare parte suntŭ muncitorĭ de pămêntŭ, aflându-se la câmpŭ, cu greu s'au putută împedicá atâtŭ repedea întindere a incendi lui câtŭ şi a se scăpá obiectele de prin casele aprinse. Pagubele suntŭ însemnate.

—0—

Serata musicală de aséră a avutŭ unŭ succesŭ fórte bunŭ, că pe lângă publiculŭ numĕrosŭ ce a asistatŭ, d-lŭ Brandner a sciutŭ prin programa variată şi bine aranjată sĕ mulţămescă pe publicŭ pe deplinŭ. Aplause au urmatŭ după fie-care piesă, aşa încâtŭ mai multe din piese a trebuitŭ sĕ fie repetate, ca: »Séra de vară« valsŭ de Waldteufel. »Duo« din Bocaccio pentru două pistóne, »Alte Herren« poutpuri şi »Alexandrina« Quadrilŭ de A. Brandner.

—0—

Concursulŭ femeilorŭ frumóse, organisatŭ la Paris s'a terminatŭ şi juriulŭ a decernatŭ premiulŭ I d-şórei Matilda Corlin, o parisiană în etate de 20 anĭ. Portretulŭ acestei tinere regine a frumseţei va fi vêndutŭ în profitulŭ rănitilorŭ militarĭ francezĭ.

Afacerea Bisericei din Şiermaşiu.

Dîn Câmpiă, 1 Aprilŭ 1885.

Atrasŭ de bravura românéscă şi nobilele tendinţe, pentru cari d. Alexandru Maiorŭ, preotulŭ din Şiermaşiu, înfruntă ultragiulŭ duşmanilorŭ sĕi, cu unŭ interesŭ deosebitŭ am urmăritŭ pasŭ de pasŭ cele petrecute cu acestŭ românŭ vrednicŭ şi amŭ aflatŭ cu durere o mulţime de abusurĭ, pe cari nu potŭ sĕ le retacŭ.

In Nr. 58 alŭ scumpului nostru ḑiarŭ »Gazeta Transilvaniei« ni se spune, ca arêndatorulŭ domeniului boerescŭ Lázár Manó şi ai sĕi au denunţatŭ pe d. Alexandru Maiorŭ într'unŭ ḑiarŭ unguresců în modulŭ celŭ mai rĕutăciosŭ cu scopŭ de a-lŭ blama înaintea superiorilorŭ sĕi. Dér viclénulŭ arêndatorŭ nu s'a mulţămitŭ numai cu atâta, ci a înaintatŭ şi o acusă la Prea Venerat. Consistorŭ Metropolitanŭ din Blaşiu alăturândŭ totodată şi unŭ peticŭ de hârtiă ca scrisóre la adresa Excelenţie Sale Dlui Metropolitŭ, cerêndŭ şi pretinḑêndŭ nicĭ mai multŭ nicĭ mai puţinŭ decâtŭ delăturarea neascultătorului şi nesupusului sĕu preotŭ românŭ din Şiermaşiu.

In urma acestei acuse Blaşiulŭ ordonéză investigaţiune prin protopopulŭ respectivŭ alŭ Câtinei Dlŭ Ioanŭ Moldovanŭ, care în 19 Marte şi veni la faţa loculuĭ. Procederea dlui protopopŭ nu numai că nu o putemŭ numi corectă, ci din contră e chiar înjositóre şi ruşinósă pentru clerulŭ şi naţiunea românéscă. Potŭ sĕ ḑicŭ, că în tóte agendele sale oficióse faţă cu clerulŭ şi docenţii subordinaţĭ, acestŭ protopopŭ omnipotentŭ respiră unŭ arbitriu violentŭ, unŭ despotismŭ crudŭ şi o presiune nemai pomenită, care conduce de-a-dreptulŭ la descuragiarei ruinarea şi chiar desperarea acelorŭ subordinaţĭ ai sĕi, carĭ figureză de capĭ şi conducĕtorĭ ai poporului. Precum se vede datorinţa de păstorŭ sufletescŭ şi părinte alŭ sĕracilorŭ prea adeseorĭ o schimbă Dlŭ protopopŭ cu rolulŭ de persecutorŭ. Iată câte-va casurĭ:

Din Ormenişŭ a scosŭ afară pre fostulŭ învĕţătorŭ sub pretextŭ de negligenţă şi în loculŭ lui a întăritŭ pe altulŭ mai slugarnicŭ şi mai destoinicŭ spre a purta rolulŭ de mamelucŭ. Mai înainte erau copii în Ormenişiu într'unŭ numĕrŭ frumuşelŭ, cari sciau ceti şi scrie; astăḑi? Miseriă. Ce l'a îndemnatŭ sĕ facă acésta d. protopopŭ? Nimicŭ alta decâtŭ că aşa a voitŭ unŭ domnŭ şi amicŭ alŭ d-sale, precum însuşĭ s'a esprimatŭ. Indignaţiunea a fostŭ generală.

Nu s'a jenatŭ d. protopopŭ a se lăuda, că pe unŭ preotŭ ilŭ va depune, pre altulŭ ilŭ va suspenda, ér despre d. Georgiu Florianŭ preotulŭ din Balda a avutŭ cutezanţa a ḑice, că-lŭ va persecuta până la ultima rĕsuflare. Noi nu pricepemŭ ce ură pasionată póte avé în contra d-lui Florianŭ, căcĭ acestŭ bărbatŭ nu ni-a datŭ până acuma decâtŭ doveḑĭ de bărbăţiă românéscă, de activitate neînfrântă, de constanţă şi abnegaţiune în tóte causele de interesŭ bisericescŭ şi naţionalŭ. Dreptŭ că nu are avuţia d-lui protopopŭ şi nicĭ togă aurită; dér pentru aceea „Stéua României‟ a sciutŭ străluci şi pe sdrenţele dorobanţului dela Plevna.

Când d. Florianŭ a venitŭ în acéstă parohiă nu avea nicĭ carŭ nicĭ plugŭ, dér avea o inimă românéscă plină de zelŭ, avé strădania şi virtute, cu ajutorulŭ căreia a luptatŭ, a răbdatŭ şi a învinsŭ.

Ţi cresce inima când veḑĭ într'unŭ cuibŭ de satŭ ca Balta o Biserică de pétră aşa de frumósă, aşa de cu gustŭ şi elegantă, ca şi care în câmpiă mĕ îndoiescŭ décă mai poţĭ afla atâtea câte degete la o mână. Considerândŭ puţinătatea satului, greutăţile poporului şi lipsa totală a isvórelorŭ de venitŭ, ḑeu că trebue sĕ admirămŭ meritulŭ ce şi-lŭ făcuse Georgiu Florianŭ prin edificarea ca prin minune a acestei Biserice. Totŭ aşa a mai edificatŭ Florianŭ şi o scólă pentru poporŭ relative fórte frumósă, dar ce-a ce e mai frumosŭ ca tóte e diliginţa de ḑi şi nópte ce şi-o dă bravulŭ preotŭ pentru luminarea poporului şi instruirea pruncuţilorŭ de scólă. Ca sĕ mai vorbescŭ despre simţămintele sale de bu[...] Românŭ, credŭ că n'ar fi de lipsă; prima dovadă desp[...] acésta mi-a dat'o acum patru anĭ, când aprinsŭ d[...] durere şi de o mâniă sfântă avù bărbăţia de a se lăpĕd[...] în mijloculŭ unei societăţĭ chiar şi de unŭ amicŭ alŭ sĕu, dechiarându-i dispreţŭ vecinicŭ ca la unŭ vênḑĕtorŭ de naţiune şi compromiţĕtorŭ de clerŭ.

Indată ce Escelenţa Sa D-lŭ Metropolitŭ Dr. Vancea a fostŭ convinsŭ de faptele şi strădania acestui bravŭ preotŭ, a binevoitŭ a recompensa ostenelele de până acum şi a-i deschide unŭ câmpŭ mai estinsŭ de activitate promovându-lŭ la cooperatura renumitei parochii a Silvaşului. Acésta nu 'i-a convenitŭ D-lui protopopŭ Moldovanŭ, de aceea a lucratŭ câtŭ a lucratŭ şi prin cunoscutele sale apucăturĭ a sciutŭ întortoca lucrulŭ, aşa că Florianŭ fù scosŭ din cooperatura Silvaşului şi repusŭ érăşĭ în parochia Balda, ér ginerele d-lui protopopŭ e în Silivaşiu.

D-lŭ protopopŭ, în timpŭ ce se laudă a persecuta pre preoţii ceiĭ bravĭ, ar face multŭ mai bine décă ar îngrigi de ginerile sĕu, carĭ ḑeu e ruşine, ca unŭ preotŭ tênĕrŭ şi cu stare şi veniturĭ marĭ sĕ nu aibă la casa lui nicĭ o gazetă românéscă. Despre celelalte tac[...] Şi aşŭ fi tăcutŭ şi despre cele de mai susŭ, dar cân[...] l-amŭ vĕḑutŭ că dă mâna cu unŭ arménŭ unguresc[...] în contra unui preotŭ românŭ, ḑĕu nu m'am mai pu[...]tutŭ stăpâni.

A trebuitŭ sĕ intervină altŭ protopopŭ — ca [...] triumfe inocinţa bravuluí preotŭ, ér Dlŭ Moldovanŭ [...] acestŭ instrumentŭ alŭ duşmanilorŭ — a rĕmasŭ fa[...] cu cei ce'lŭ stăpânescŭ ca şi opăritŭ cu apă fiértă, [...] greunându-şĭ sufletulŭ cu o responsabilitate teribilă în[...]intea dreptului judecătorŭ pentru maltratările nedre[...] făcute acestui preotŭ.

Acumŭ năvălesce curtea din noŭ asupra preotul[...] D. protopopŭ Moldovanŭ se ivesce cu o falcă în cerŭ [...] alta'n pămêntŭ şi étă că argaţii cu dregătoriulŭ Kisgyör[...] Samu în frunte ca şi unŭ roiŭ ieşindŭ din curte, năv[...]lescŭ asupra scólei ca şi cum ar cuprinde-o cu asal[...] D. protopopŭ Moldovanŭ îi întêmpină cu iubire şi bun[...]voinţă rară, le vorbesce cu dragoste şi căldură, le insp[...] curagiu şi bărbăţiă în timpŭ ce cu sêrmanulŭ preotŭ [...] martorii lui tractéză cât se póte mai aspru, mai des[...]ticŭ şi maí durŭ. Rănitŭ până la sufletŭ de purt[...] severă a acestui Părinte ne înduratŭ, D. Maiorŭ se [...] trase la coliba sa apĕsatŭ pre inimă de o durere [...] ér d. protopopŭ şi cu stăpânii curţii rĕm[...] şi Erţego[...]gitŭ în aşteptarea sa.

Printre servitorii curţii, dregĕtorii, [...]hiarŭ gu[...] de câmpŭ şi alte »lipitorĭ ale satului« se [...]rijinindŭ [...]ţătorulŭ de acolo Ioanŭ Bothezanŭ, unŭ fav[...] sêrbŭ [...]nului protopopŭ. Acestŭ învĕţătorŭ decopi[...] ḑice, amŭ auḑitŭ, anumiţĭ articulĭ din »Gazeta Tr[...] gu[...] şi 'i pune în mâna pintenaţilorŭ dela curt[...]nee[...]m[...]scopŭ?...

Aceştia suntŭ ómenii cu carĭ s'a angajatŭ [...]n[...]topopŭ spre a ţese la pânza cea négră a lui Laza[...] Pre aceştia 'i-a îmbrăţişatŭ, le-a arĕtatŭ încredere[...] tronagiu şi bună voinţă, în timpŭ ce faţă cu preotul[...] arĕtatŭ streinŭ, aspru şi severŭ. Urmarea a fostŭ, îndată după eşirea d-lui Protopopŭ din sa[...] argaţii curţii — la semnulŭ datŭ — au năvă[...]litŭ asupra Bisericei, s'au făcutŭ stăpânitorii ei şi o au închisŭ. Pentru comiterea acestei »bravurĭ«, atentatorilorŭ în ḑiua următóre li s'a pusŭ la disposiţiune vinarsŭ în abundanţă şĭ-aŭ petrecutŭ, s'au veselitŭ chiuindŭ şi închinândŭ în sănĕtatea omnipotenţilorŭ lorŭ patronĭ. De atuncĭ încóce cai şi căruţă, mâncare şi bĕutură gratisŭ stă la disposiţiunea denunţatorilorŭ, carĭ voiescŭ a merge la D. protopopŭ spre împlinirea acestui prea durerosŭ scopŭ.*

*) Publicămŭ acésta corespondenţă cu reservă, deórece [...]vemŭ cunoscinţă personală imediatŭ despre cele petrecute. R[...]
Justi[...]
[...]mbe[...]

—o—

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. alŭ »Gaz Trans.«)

Pesta, 12 Aprilie. — Funcţionarulŭ dela catastru Gazdag a fostŭ omorîtŭ erĭ nópte, pe când mergea acasă, de către nisce făptuitorĭ necunoscuţĭ în dosulŭ ferăstrăului lui Gregersen, jăfuindu-i-se lucruri în valóre de 800 fl. In mâna dréptă ţinea ucisulŭ cu putere unŭ briceagŭ deschisŭ, alŭ cărui tăişŭ probabilŭ că s'a ruptŭ în două în luptă cu ucigaşii.

Cluşiu, 12 Aprilie. — Adunarea generală de constituire a reuniunei maghiare de cultură (de maghiarisare. — Red.) a primitŭ proiectulŭ de statute şi a alesŭ biroulŭ în persónele primarului Cluşiului şi a deputaţilorŭ Hegedüs şi Felmey, fiind primitŭ cu însufleţire.

Editorŭ: Iacobŭ Mureşianu.

St. Ermilŭ şi Stratonicŭ.

(290—324 d. Cr.)

In mitropolia Singidunului (Belgradulŭ sêrbescŭ) era unŭ diaconŭ fórte învĕţatŭ cu numele Ermilŭ, care avea mare reputaţiune între cetăţenii din Singidunŭ şi propagă creştinismulŭ fără de a se teme câtuşĭ de puţinŭ de tiranulŭ Liciniu, care era celŭ mai mare duşmanŭ alŭ creştinilorŭ. Venindŭ într'o ḑi Liciniu în Singidunŭ, întrebă magistratulŭ, că suntŭ creştinĭ în cetate? acesta îi descoperi pe toţĭ capii bisericii şi acusă mai cu sémă pe Ermilŭ. Impĕratulŭ îndată dete ostaşilorŭ ordinŭ sĕ aducă pe Ermilŭ înaintea sa, pe care-lŭ întrebă, dacă în adevĕrŭ este creştinŭ, la ce Ermilŭ rĕspunse: »Nu numai că suntŭ creştinŭ, dară sunt şi diaconŭ şi propagŭ adevĕrulŭ evangelicŭ ómenilorŭ, nevoindu-mĕ câtŭ potŭ, a-i lumină şi a-i scóte din rătăcirea idolatriei«. Liciniu turbatŭ de mâniă ordonă sĕ-lŭ bată cu vine de bou, până ce se vĕḑură cóstele şi măruntaele şi sângele curgea părău pe pămêntŭ. In timpulŭ acestei scene dureróse, unulŭ din amicii sfântului cu numele Stratonicŭ, carele era sutaşŭ alŭ custoḑiilorŭ din Singidunŭ, vĕḑêndŭ pe amicalŭ sĕu începù a plânge cu amarŭ, éră împĕratulŭ vĕḑêndŭ acésta întrebà pe Stratonicŭ, de e creştinŭ, care ḑise tiranului: »Creştinŭ suntŭ şi amicŭ intimŭ alŭ acestui sfântŭ bărbatŭ, pe care voi cu cea mai mare neomeniă îlŭ torturaţĭ mai rĕu decâtŭ pe férele cele sĕlbatice.« Liciniu puse la tortură şi pe Stratonicŭ, apoi îi aruncă în închisóre. Tóte încercările lui Liciniu fură deşerte, pentru că Ermilŭ în locŭ de a părăsí religiunea creştină, îndemnă chiar pe împĕratulŭ Liciniu sĕ înalţe crucea pe tronŭ, arĕtându-i ce marĭ folóse arŭ isvorî pentru imperiu. Dar cuvintele cele mai elocente ale lu Ermilŭ nu aflară rĕsunetŭ în inima împetrită a tiranului Liciniu, care condamnă pe martirĭ la mórte prin aruncarea în Dunăre. Ei fură duşĭ la malulŭ Dunării, bagaţĭ în nişte mrejĭ şi aruncaţĭ în Dunăre. După trei ḑile aflară creştinii cadavrele lorŭ la marginea Dunării şi le îngropară mai multe stadii dela Singidunŭ. Mai târḑiu rĕmăşiţele lorŭ fură strămutate în biserica din Oesia. Numele lorŭ se serbéză în 13 Ianuariu.

St. Emilianŭ.

(324—362 d. Chr.)

Impĕratulŭ Iulianŭ Paravatulŭ (Apostatulŭ) vĕḑêndŭ, că creştinismulŭ face mari progrese, dete ordinŭ se vină în tóte provinciile romane ca sĕ stârpéscă şi numele de creştinŭ cu desĕvêrşire. Capitolinŭ, prefectulŭ Daciei Aureliane, spre a se conforma ordinelorŭ suveranului sĕu, visită tóte cetăţile provinciei sale şi în care cetăţĭ întra se urca pe tribună, şi cerca mai ântêiu prin elocinţa sa a însufleţi bătrâna idololatriă, ér pe unde nu putea reuşi cu modulŭ acesta întrebuinţa ameninţările şi torturile cele mai crude.

(Va urma).

Cursulŭ la bursa de Viena
din 11 Aprilie st. n. 1885.

Rentă de aurŭ 4%	95.65
Rentă de hârtiă 5%	90.55
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	146.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune)	97.75
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	—.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	106.—
Bonurĭ rurale ungare	102.—
Bonurĭ cu cl. de sortare	1C2.25
Bonurĭ rurale Banat-Timişŭ	101.—
Bonurĭ cu cl. de sortare	101.—
Bonurĭ rurale transilvane	100.90
Bonurĭ croato-slavone	100 —
Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	97.—
Imprumutulŭ cu premiu ung.	117.50
Losurile pentru regularea Tisei şi Segedinului	117.75
Renta de hărtiă austriacă	81.25
Renta de arg. austr.	81.60
Renta de aurŭ austr.	106.20
Losurile din 1860	138 80
Acţiunile băncei austro-ungare	848.—
Act. băncei de creditŭ ung.	285.75
Act. băncei de creditŭ austr.	284 60
Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	5.84
Napoleon-d'orĭ	9.89½
Mărcĭ 100 împ. germ.	61.25
Londra 10 Livres sterlinge	125.45

Bursa de Bucurescĭ.
Cota oficială dela 29 Martie st. v. 1885

	Cump.	vênd.
Renta română (5%).	89	—
Renta rom. amort. (5%)	93½	—
» convert. (6%)	84¼	—
mpr. oraş. Buc. (20 fr.)	30	—
redit fonc. rural (7%)	99¾	—
» „ „ (5%)	84	—
» » urban (7%)	96½	—
» » » (6%)	90½	—
» » » (5%)	81½	—
ıca naţională a Românieĭ	1185	—
de asig. Dacia-Rom.	318	—
» » Naţională	230	—
ı	15.10%	—
enote austriace contra aurŭ	—	—

Cursulu pieţei Braşovŭ
din 13 Aprilie st. n. 1885.

enote româneseĭ	Cump.	8.66	Vênd.	8.69
ıt românesc	»	8.60	»	8.65
leon-d'orĭ	»	9.84	»	9.86
turcescĭ	»	11.10	»	11.15
ialĭ	»	10.10	»	10.15
ıĭ	»	5.75	»	5.80
rile fonc. »Albina«	»	100.50	»	101.—
Rusescĭ	»	120.—	»	121.50
tulŭ	»	7—10 % pe anŭ.		

Desfacere.

Cu învoiala D-lui L..... fabricantŭ de postavurĭ şi mărfurĭ de lână sĕ vorŭ pune la licitaţiă stofe pentru 4000

Costume bărbătescĭ

pentru primăvară şi vară

complete, fine, elegantŭ-moderne, din lână veritabilă. Fiecare costumŭ este din stofă de lână veritabilă dela Brünn, séu Reichenberg pentru rocŭ, pantalonĭ şi giletcă, suficientŭ pentru statura cea mai mare. Aceste costume suntŭ în colorile cele mai nouĕ şi moderne precum: cenuşii, cafenii, civite, negre, vĕrgate, cadrilate şi pêle-mêle.

Aceste stofe sĕ afiă în douĕ calităţĭ şi costă I calitate fl. **6** şi a II calitate

numai 4 fl. 50 cr.

Banii îi înapoiezŭ îndată.

dacă nu va plăcea cuiva stofa de costumŭ trimisă. Mostre nu sĕ potŭ trimite. Comande din provincià sĕ esecută cu rambursă postală. — Afară de aceste să mai află de vênḑare 400

Şalurĭ de voiagiu din lână

de 5 coţĭ lungime, 2½ coţĭ lăţime, fórte fine, cenuşii, cafenii, drapŭ à 3 fl. 50 cr. bucata. Singurŭ materialulŭ brutŭ a costatŭ deja mai multŭ, de aceea tóte suntŭ pe jumĕtate dăruite.

Adresa şi singurulŭ locŭ reelŭ pentru comande la:

General-Agentur inländischer Tuchwaaren
J. H. Rabinovicz, Wien
II., Schiffamtsgasse Nr. 20.

Numere singuratice din „Gazeta Transilvaniei“ se potŭ cumpĕra în tutungeria lui I. Gross.

Anunţămŭ acelorŭ onoraţĭ cetitorĭ, carĭ vorŭ bine voi a se aboná la fóia nóstră de aicĭ încolo, că avemŭ încă în reservă numerĭ dela începutulŭ anului 1885, prin urmare potŭ sĕ aibă colecţiunea completă.

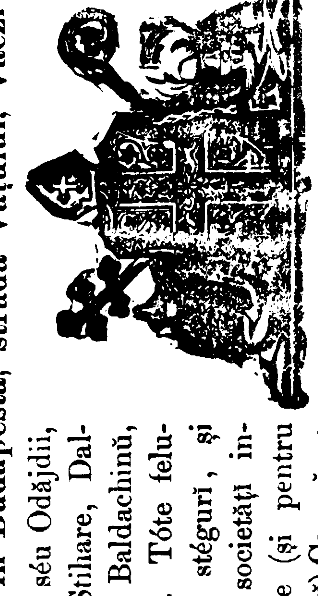
Administraţiunea »Gazetei Transilvaniei.«

Zambach şi Gavora

Fabrică de vestminte şi recuisite bisericescĭ

de ritŭ latinŭ şi grecŭ

în Budapesta, strada Vaţului, Váczi utcza Nr. 17.

Falonŭ séu Odăjdii, Albe, Stihare, Dalmatice, Baldachinŭ, prapurĭ. Tóte felurile de stégurĭ, şi pentru societăţĭ industriale (şi pentru pompierĭ) Covorŭ pe altariu, potirurĭ, Pietohlebnica, cădelniţe, Pacificalŭ, candele de altarŭ, policandre pentru bisericĭ, Ripide, Chivotŭ, cărţĭ de Evangeliă etc.

Comande se efectuescŭ promptŭ. — Obiectele, care nu vorŭ conveni, se vorŭ schimbă cu altele.
(Nr. 142)

Mersulŭ trenurilorŭ

pe linia **Predealŭ-Budapesta** şi pe linia **Teiuşŭ-Aradŭ-Budapesta** a călei ferate orientale de statŭ reg. ung.

Predealŭ-Budapesta

	Trenŭ accelerat	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne
Bucurescĭ	7.15	—	—	—
Predealŭ	1.09	—	—	9.50
Tımişŭ	1.33	—	—	10.15
Braşovŭ (	2.06	—	—	10.50
(	2.16	6.30	5.45	
Feldióra	2.44	7.09	6.28	
Apatia	3.03	7.41	7.07	
Agostonfalva	3.18	8.09	7.42	
Homorodŭ	3.51	8.53	8.51	
Haşfaleu	4.51	10.18	10.52	
Sighişóra	5.11	10.55	11.56	
Elisabetopole	5.39	11.36	12.43	
Mediaşŭ	6.00	12.11	1.23	
Copsa mică	6.29	12.35	2.07	
Micăsasa	—	12.54	2.27	
Blaşiu	7.02	1.29	3.06	
Crăciunelŭ	—	1.45	3.22	
Teiuşŭ	7.38	2.26	4.15	
Aiudŭ	7.55	2.48	4.44	
Vinţulŭ de susŭ	—	3.12	5.10	
Uióra	—	3.19	5.19	
Cucerdea	8.24	3.36	5.47	
Ghirişŭ	8.48	4.10	6.38	
Apahida	—	5.39	8.51	
Cluşiu (	10.08	5.59	9.18	
(	10.18	6.28	8.00	
Nedeşdu	—	6.54	8.34	
Ghirbĕu	—	7.10	8.59	
Aghirişŭ	—	7.25	9.35	
Stana	—	7.49	10.16	
Huiedinŭ	11.33	8.11	11.04	
Ciucia	12.06	8.52	12.17	
Bucia	—	9.11	12.47	
Bratca	—	9.29	1.21	
Rév	12.25	9.52	2.05	
Mező-Telegd	1.11	10.27	3.08	
Fugyi-Vásárhely	—	10.46	3.39	
Várad-Velinţe	—	10.56	3.55	
Oradia-mare (	1.49	11.04	4.06	
(	1.54	11.14	7.30	
P. Ladány	3.14	1.47	11.05	
Szolnok	5.10	4.40	2.37	
Buda-pesta	7.30	7.44	6.40	
Viena	2.00	6.20	2.00	

Budapesta—Predealŭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ accelerat	Trenŭ omnibus
Viena	8.25	8.35	3.30	8.00
Budapesta	8.00	6.55	9.45	2.47
Szolnok	11.24	10.55	12.18	6.36
P. Ladány	2.01	2.04	1.59	10.09
Oradea mare (	4.11	5.13	3.20	
(	4.21	9.37	3.25	
Várad-Velencze	4.29	9.45	—	
Fugyi-Vásárhely	4.40	9.59	—	
Mező-Telegd	5.02	10.28	3.56	
Rév	5.46	11.41	4.31	
Bratca	6.09	12.15	—	
Bucia	6.28	12.48	—	
Ciucia	6.52	1.48	5.28	
Huiedin	7.32	3.21	6.01	
Stana	7.51	3.54	—	
Aghiriş	8.12	4.34	—	
Ghirbĕu	8.24	4.52	—	
Nedeşdu	8.38	5.11	—	
Cluşiu (	8.57	5.40	7.08	
(	9.23	6.00	7.18	
Apahida	9.50	6.29	—	
Ghiriş	11.15	8.14	8.29	
Cucerdea	12.04	9.49	8.53	
Uióra	12.12	9.58	—	
Vinţulŭ de susŭ	12.19	10.07	—	
Aiudŭ	12.45	10.42	9.17	
Teiuşŭ	1.15	11.32	9.40	
Crăciunelŭ	1.44	12.03	—	
Blaşŭ	2.00	12.24	10.12	
Micăsasa	2.34	12.43	—	
Copşa mică	2.52	1.22	10.45	
Mediaşŭ	3.27	2.24	11.07	
Elisabetopole	4.01	3.06	11.29	
Sigişóra	4.50	4.17	12.15	
Haşfaleu	5.08	4.51	12.30	
Homorod	6.47	7.07	1.32	
Agostonfalva	7.36	8.10	2.04	
Apatia	8.09	8.46	2.24	
Feldióra	8.41	9.20	2.44	
Braşovŭ (	9.20	10.15	3.15	
(	—	6.00	3.25	
Timişŭ	—	6.57	4.03	
Predealŭ	—	7.32	4.28	
Bucurescĭ	—	—	10.25	

Nota: Órele de nópte suntŭ cele dintre liniile gróse.

Teiuşŭ-Aradŭ-Budapesta

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus
Teiuşŭ	2.39	9.50	8.20
Alba-Iulia	3.40	10.42	9.10
Vinţulŭ de josŭ	4.04	11.09	
Şibotŭ	4.35	11.43	
Orăştia	5.02	12.13	
Simeria (Piski)	5.44	1.22	
Deva	6.05	1.48	
Branicĭca	6.34	2.21	
Ilia	7.01	2.54	
Gurasada	7.15	3.09	
Zam	7.49	3.48	
Soborşin	8.32	4.37	
Bĕrzova	9.19	5.30	
Conopŭ	9.40	5.58	
Radna-Lipova	10.16	6.38	8.24
Paulişŭ	10.32	6.56	8.41
Gyorok	10.48	7.15	9.01
Glogovaţŭ	11.17	7.48	9.30
Aradŭ (	12.32	8.05	9.45
(	12.00	8.45	6.10
Szolnok	4.00	2.10	7.27
Budapesta	7.44	6.40	—
Viena	6.20	—	—

Budapesta-Aradŭ-Teiuşŭ.

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	8.25	8.35
Budapesta	8.00	6.55
Szolnok	11.14	12.28
Aradŭ (	3.35	5.30
(	4.00	6.20
Glogovaţŭ	4.16	6.39
Gyorok	4.47	7.19
Paulişŭ	5.02	7.39
Radna-Lipova	5.25	8.11
Conopŭ	5.57	8.49
Bêrzova	6.18	9.18
Soborşin	7.11	10.27
Zam	7.48	11.18
Gurasada	8.22	11.57
Ilia	8.40	12.27
Branicĭca	9.02	12.57
Deva	9.32	1.45
Simeria (Piski)	10.12	2.58
Orăştiă	10.47	3.46
Şibotŭ	11.14	4.20
Vinţulŭ de josŭ	11.46	5.06
Alba-Iulia	12.21	6.15
Teiuşŭ	12.53	7.00

Aradŭ-Timişóra

	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne
Aradŭ	6.00	12.30
Aradulŭ nou	6.26	12.54
Németh-Ságh	6.51	1.19
Vinga	7.28	1.50
Orczifalva	7.49	2.12
Merczifalva	8.09	2.30
Timişóra	8.58	3.15

Simeria (Piski) Petroşenĭ

	Trenŭ omnibus
Simeria	3.08
Streiu	3.45
Haţegŭ	4.33
Pui	5.19
Crivadia	6.05
Baniţa	6.43
Petroşenĭ	7.00

Timişóra-Aradŭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Timişóra	12.25	5.00
Merczifalva	1.16	5.56
Orczifalva	1.34	6.16
Vinga	2.04	6.50
Németh-Ságh	2.25	7.11
Aradulŭ nou	2.54	7.44
Aradŭ	3.10	8.00

Petroşenĭ—Simeria (Piski)

	Trenŭ omnibus
Petroşenĭ	8.56
Baniţa	9.37
Crivadia	10.09
Pui	10.48
Haţegŭ	11.26
Streiu	12.06
Simeria	12.37

[illegible] Braşovŭ.